

در این شهرها هیچ کس ایمن نیست

محمدعلی جنتی؛ در یک ماه انتهایی سال گذشته، حداقل سه فاجعه مرگبار انفجار به دلیل نشت گاز، خانواده‌های ایرانی را داغدار کرد. اولین فاجعه که به دلیل عدم تعمیر به‌موقع لوله گاز نشت‌کرده توسط عوامل شرکت گاز به وقوع پیوست، مربوط به انفجار منزل مسکونی یادگاران و شهید دفاع مقدس (شهید احمد جنتی فرمانده لجستیک سپاه منطقه دو کشور و از مؤسسان لشکر ۸ نجف اشرف و جهادگر شهید حیدر روحی) در ۲۶ بهمن در شهرستان نجف‌آباد بود که سوگمندانه منجر به فوت میثم، فرزند هشت‌ساله این خانواده شد. دومین فاجعه، انفجار منزل مسکونی در ۲۷ بهمن شهرستان ریاطکریم بود که باعث مرگ ۹ نفر شد. سومین حادثه، انفجار منزل مسکونی در ۲۳ اسفند در جنت‌آباد تهران بود که در نتیجه آن ۱۴ نفر مصدوم شدند. گازرسانی به اقصی نقاط کشور امروزه به یکی از ضروریات زندگی ایرانی درآمده است و نقش بالایی در توسعه پایدار مناطق شهری و روستایی دارد. از آنجایی که ایران دومین کشور برخوردار از منابع گازی در جهان است، انتقال و توزیع گسترده آن یکی از سیاست‌های همیشگی دولت‌های پس از انقلاب بوده است. درحالی‌که کشورهای توسعه‌یافته که عموما فاقد منابع گازی و واردکننده گاز هستند، به دلیل مخاطرات جدی‌ای که گاز در ایجاد و شدت‌بخشیدن به سوانح دارد، از تجمع این بمب خطرناک در زیر شهرها خودداری می‌کنند، مضافا به دلیل برخورداری از تکنولوژی لازم ترجیح می‌دهند با تبدیل گاز به انرژی الکتریسیته حاشیه امنیت بهتری برای شهروندان خود ایجاد کنند. لازمه موجودداشتن سیاست توزیع گسترده گاز در زیر شهرهای ایران، از یک سو ارتقای

حقوق شهروندی مردم در بافت‌های فرسوده نادیده گرفته می‌شود

۲۱ درصد جمعیت تهران در خطر بافت‌های فرسوده

نسترن فرخه؛ روزهای پایانی سال بود که خبر آتش‌سوزی در راسته کفاش‌های بازار تهران رسانه‌ای شد؛ موضوعی که پیش‌تر هم در مناطقی با بافت‌های فرسوده دیگر تهران اتفاق افتاده و کام بسیاری را تلخ کرده بود. منطقه‌ای که طبق گزارش‌های سازمان مدیریت بحران شهرداری تهران قبل از ایام شیوع کرونا آمار مراجعه روزانه به بازار تهران و در واقع آمار مجموعه ترددها و ورود و خروج‌های آن، دو میلیون بار در روز تخمین زده شده بود. با این وجود، طبق گزارش مرکز آمار در سال ۹۲، در نواحی فرسوده تهران که مساحتی نزدیک به سه‌هزارو ۳۰۰ هکتار و پنج درصد از کل شهر را دربر می‌گیرد، بیش از ۱۵ درصد از جمعیت تهران سکونت دارد.اغلب این مناطق فرسوده، در محلات مرکزی شهر تهران هستند که بیشترین تردد بین‌شهری را در خود جای دادند. علی اعطا عضو هیئت‌رئیس‌و سخنگوی شورای شهر پنجم در تهران به این نکته اشاره می‌کند که بر اساس آماری که اخیرا ارائه شده است، در تهران حدود ۲۸۰ هزار پلاک در قالب بافت فرسوده وجود دارد؛ یعنی چهارهزارو ۵۰۰هکتار از محدوده تهران بافت فرسوده است که حدود هفت درصد از مساحت شهر تهران را در بر می‌گیرد و جمعیتی که در آن ساکت هستند، ۱۱ درصد از جمعیت شهر تهران هستند.

خطر جانی مردم در بافت‌های فرسوده شهر

علی اعطا، عضو هیئت‌رئیس‌و سخنگوی شورای شهر پنجم در تهران و عضو کمیسیون شهرسازی و معماری و رئیس کمیته معماری و طرح‌های شهری، با اشاره به اینکه بیشترین مناطق فرسوده تهران در تعدادی از مناطق تمرکز بیشتری دارد، اضافه می‌کند: اگر بخواهیم بر اساس آمارهایی که معمولا ارائه می‌شود، به ۱۰ منطقه‌ای که بیشترین میزان بافت فرسوده در آنها احصا شده است اشاره کنیم، می‌توان از مناطق ۲۲گانه تهران، به مناطق ۱۲، ۱۰، ۱۱، ۱۴، ۱۵، ۷، ۱۶، ۹ و ۸ اشاره کرد. بر اساس آماری که اخیرا ارائه شده است، در تهران در حدود ۲۸۰ هزار پلاک در قالب بافت فرسوده وجود دارد که مجموعا حدود چهارهزارو ۵۰۰ هکتار از شهر تهران را یعنی حدود هفت درصد از مساحت شهر را در بر می‌گیرد. یکی از مسائل اصلی بافت‌های فرسوده، بالابودن تراکم جمعیتی آن نسبت به سایر مناطق تهران است. بر اساس گزارشی که مرکز آمار ایران در سال ۹۲ ارائه داد، در نواحی فرسوده تهران که مساحتی نزدیک به سه‌هزارو ۳۰۰ هکتار و پنج درصد از کل شهر را دربر

می‌گیرد، بیش از ۱۵ درصد از جمعیت تهران سکونت دارد. این نکته به آن معناست که تراکم جمعیتی در بافت فرسوده تهران، بیش از سه برابر میانگین شهر تهران است. بر اساس آمارهای جدیدی که امروزه ارائه می‌شود، حدود چهارهزارو ۵۰۰ هکتار از محدوده تهران بافت فرسوده است که حدود هفت درصد از مساحت شهر تهران را در بر می‌گیرد و جمعیتی که در آن ساکن هستند، ۲۱ درصد از جمعیت شهر تهران هستند. یعنی همچنان همان نسبت جمعیتی برقرار است. طبیعی است این تراکم جمعیتی در کنار مؤلفه‌هایی همچون ناپایداری کالبدی می‌تواند در هنگام تهدیدی چون زلزله که بر اساس نظر کارشناسان این حوزه، مطلقا بعید نیست و چه‌بسا قریب‌الوقوع هم هست، چه اثرات مرگباری به همراه داشته باشد. وی در مورد اینکه این مناطق تا چند سال دیگر قابل استفاده هستند و در صورت حادثه، میزان خسارت وارده چقدر خواهد بود، اضافه می‌کند: به این شکل نمی‌شود به موضوع نگاه کرد. اینها بافت‌های ایستا و بدون تغییر نیست که برای آنها عمر مشخصی قائل شویم. هرچند می‌توان در مورد عمر مفید ساختمان به‌طور

کلی اظهار نظر کرد. در شرایطی که در بسیاری از کشورهای پیشرفته عمر مفید ساختمان‌های معمولی در شهر بالای ۷۵ سال و حتی صد سال است، در ایران عموما عمر مفید ساختمان بالای ۳۰ سال نیست. به لحاظ تحلیلی، این موضوع ریشه‌ها و دلایل جدی و قابل بحث دارد که از حوصله این گفت‌وگو خارج است اما می‌توان در فرصتی مناسب به آن پرداخت. موضوع هم صرفا ریشه در مسائل فنی و مهندسی ندارد. بخش مهمی از موضوع، ریشه در اقتصاد سیاسی شهر دارد. اما به‌طور مشخص، در بافت‌های فرسوده، زمانی که در رابطه با عمر مفید ساختمان صحبت می‌کنیم، درباره بخش کالبدی موضوع فرسودگی صحبت می‌کنیم. بافت‌های فرسوده مسائل اجتماعی، اقتصادی، زیست‌محیطی نیز دارد که مجموعه اینها در کنار یکدیگر پدیده‌ای چون بافت فرسوده را ایجاد کرده است. بسیاری از پلاک‌های موجود در بافت فرسوده، عمر مفیدشان از میانگین عمر مفید سایر ساختمان‌های شهر به میزان قابل توجهی پایین‌تر است، با این حال همچنان افراد در آنها سکونت دارند و به‌طور جدی در معرض خطرات ناشی از

در جریان حفاری به لوله گاز صدمه می‌زند؛ به‌طوری‌که بوی گاز در فضا پراکنده می‌شود. لاجرم به امداد گاز خبررسانی می‌شود. امداد گاز و کارفرما با وجود رویت نشستی گاز در زیر و سطح خاک و آسفالت و خطر جدی که همسایه‌ها احساس می‌کنند و درخواست آنها برای رفع نشستی و یا قطعی گاز کوچه، هیچ اقدامی نمی‌کند و به استناد سطحی‌بودن نشت گاز و سردی هوای زمستان، به همسایه‌ها اطمینان بی‌خطری داده و سهل‌انگارانه کار را به فردا موکول می‌کند. ساعت ۸ صبح ۱۳ رجب فرا می‌رسد. شیفت بعدی امداد گاز با مسئول شیفت کارفرما به محل آمده و باز هم به رفع نشستی یا قطع گاز یا تخلیه منازل اقدام نمی‌کند. آنها می‌روند تا بیل‌مکانیکی بیاید و مسیر را برای نشت‌یابی حفر کند. دو ساعت بعد دوباره امداد گاز می‌آید. امداد آب هم برای رفع نشستی آب آمده است. بوی گاز شدت گرفته ولی همچنان دریغ از یک اقدام مفید. در چند متری این بمب ساعتی، خانواده جنتی از خواب بیدار می‌شود. آنها هیچ بویی احساس نمی‌کنند. مادر برای تهیه غذا در یک روز تعطیل دست به کار شده است. دختر ۱۳ساله به حمام می‌رود. میثم هشت‌ساله در حال تماشای تکرار برنامه خندوانه است. پدر خانواده روی تخت دراز کشیده است. مادر از همه‌جا بی‌خبر در ساعت ۱۰:۵۵اجا را روشن می‌کند و می‌شود آنچه نباید! انفجار و آتش همه جا را فرا می‌گیرد. طبقه همکف خانه کاملا تخریب می‌شود. یکی از دیوارهای بیرونی هم تخریب می‌شود. مردم از دیوار تخریب‌شده برای امداد می‌آیند. مأموران شرکت گاز که در کوچه حضور دارند سرآسیبه گاز منطقه را قطع کرده و از صحنه متواری می‌شوند. مادر دچار ۶۵

درصد سوختگی و پدر دچار ۴۰ درصد سوختگی و پسر دچار ۸۰ درصد سوختگی شده‌اند. در حمام انفجار خفیفی رخ می‌دهد و دختر آسیب جسمی نمی‌بیند. پسر شیرین هشت‌ساله خانواده جنتی، پس از دو هفته زجرکشیدن و سوختن در فقدان تجهیزات و امکانات بیمارستان‌های سوانح سوختگی ایران که به راحتی از سوختگی بالای ۸۰ درصد قطع امید می‌کنند، دار فانی را وداع می‌گوید و شهر نجف‌آباد داغدار می‌شود. گزارشگر صداوسیمای اصفهان گزارش مبسوطی از محل سانحه و شهادت همسایه‌ها مبنی بر نشتی مشهود گاز تهیه می‌کند و در اخبار ساعت ۲۰ استان پخش می‌شود. مجری خبر، در تماس تلفنی با مدیرعامل شرکت گاز استان از او پاسخ می‌خواهد. او هم به سیاق عدم مسئولیت‌پذیری مدیران ایرانی، هرگونه نشتی را منکر می‌شود و اظهارنظر قطعی را به فرداشبی که هیچ‌وقت نیامد موکول می‌کند. وقوع این سانحه و پیامدها و اتفاقات متعاقب آن، نه‌تنها سطح پایین ایمنی و ریسک بالای مخاطرات بمب‌های بالقوه‌ای را که زیر شهرهای ایران کار گذاشته شده است، نشان می‌دهد، بلکه سطح پایین حقوق شهروندانی را که درگیر زندگی روزمره خود هستند نیز به رخ می‌کشد. به دلیل عدم رعایت اصول ایمنی، به‌کارگیری افراد فاقد صلاحیت، عدم برخورداری از تجهیزات گازسنجی در شهرستان‌ها و عدم پیاده‌سازی نظام آموزشی مدون جهت پرسنل امداد و تعمیرات، «اینجا» هیچ‌کس از آسیب در امان نیست. چنان‌که متأسفانه همه عواملی که در این سهل‌انگاری دست داشتند، به دلیل کمبود پرسنل، همچنان سوار بر ماشین امداد گاز در سطح شهر به ظن خود امدادرسانی می‌کنند.

منظور مقاوم‌سازی، اقداماتی از جنس تخریب و نوسازی انجام داد. ما در دوره‌ای که در شورای پنجم حضور داشتیم، پیگیری‌هایی جهت ایمن‌سازی بازار تهران انجام دادیم. کارهایی هم انجام شد. در همان زمان و توسط استاندارد وقت نیز جلساتی در رابطه با ایمن‌سازی بازار تهران با حضور دستنگاه‌ها و نهادهای مؤثر در موضوع ازجمله شورا برگزار می‌شد که بعضا خود من به نمایندگی از شورا در برخی جلسات شرکت می‌کردم. کارهایی در دستور قرار می‌گرفت و توسط دستگاه‌ها و نهادهای دنبال می‌شد. اما به هر جهت، بازار تهران بسیار آسیب‌پذیر است؛ به‌خصوص در برخی راسته‌ها که مستعد خطراتی همچون آتش‌سوزی نیز هست. اینها مسئله ایمنی بازار را حادث‌تر می‌کند که طبیعتا دولت و مدیریت شهری وظایف اصلی بازسازی مناطق فرسوده را بر عهده دارند. کارهایی از طریق ستاد بازآفرینی شهری دنبال شده است که عملا هماهنگی و یکپارچه‌سازی مجموعه فعالیت‌ها در این حوزه را بر عهده دارد. اما به گمانم باید به نکته مهم‌تری اشاره کرد. می‌توان گفت تقریبا هیچ‌یک از سیاست‌ها و برنامه‌های دولت و شهرداری‌ها برای تسریع فرایند نوسازی بافت‌های فرسوده موفقیت قابل قبولی نداشته است. این امر به روشنی از خلال میزان پیشرفت سالانه نوسازی بافت‌های فرسوده قابل مشاهده است. تسهیلات بانکی و نیز صرفدن عوارض ساخت‌وساز اگر چه اقدامات تشویقی مؤثری بوده است اما هیچ‌یک برای تحریک نوسازی سریع بافت‌های فرسوده، اثربخشی کافی نداشته است. اخیرا دیدم مدیرعامل سازمان نوسازی شهرداری تهران گفته است تسهیلات بانکی صرفا برای نوسازی ۲۵ درصد از آنچه باید نوسازی شود، کفایت می‌کند. خب طبیعی است که با این عدد و رقم‌ها، در کنار سایر محاسبات ریالی و اقتصادی که انجام می‌شود، ساخت‌وساز برای مالکان صرفه اقتصادی ندارد. واقعیت این است که در طرح‌های مصوب توسعه و عمران شهری، موانعی بر سر راه نوسازی بافت‌های فرسوده وجود دارد که مبتنی بر نگاهی است که به تهدیدات قریب‌الوقوعی همچون زلزله بها نداده است. در واقع، نوسازی بافت فرسوده باید توسط مردم و مالکان و با تسهیل ضوابط ساخت انجام شود؛ چراکه طبیعی است دولت و شهرداری‌ها هرگز منابع کافی در اختیار نخواهند داشت. چنان‌که تاکنون هم چنین بوده است. اعطا درباره عملکرد دوره جدید شورا می‌گوید: من هنوز با اظهارنظرها و رویکردهای دقیق و سنسنجیده‌ای مواجه نشده‌ام. در مواردی البته ایده‌ها و برنامه‌هایی مطرح شد که به نظر می‌رسید پختگی لازم را نداشته است و حتی بعضا اظهارنظرهای هیجانی و نسنجیده‌ای هم از سوی برخی مدیران مطرح شد. اما امیدوارم شورای ششم نسبت به موضوع بافت فرسوده با هماهنگی و همسویی خوبی که با دولت وجود دارد، بتواند اقدامات مؤثرتری انجام دهد.

آسیب‌پذیری سازه‌ای و کالبدی ساختمان‌ها هستند.

این عضو سابق شورای شهر ضمن اشاره به اینکه مسئله بازار تهران متفاوت است، ادامه می‌دهد: مسئله بازار متفاوت است. ببینید، ما در بافت‌های فرسوده، گاهی شاهد همپوشانی بافت‌های ارزشمند تاریخی و میراثی با بافت فرسوده بر اساس معیارهای مصوب قانونی یا عرفی هستیم. بازار تهران، بخش ارزشمند تاریخی و میراثی شهر است. پیش از همه‌گیری کرونا، من در خلاصه گزارشی که توسط سازمان مدیریت بحران شهرداری تهران تهیه شده بود، می‌دیدم که آمار مراجعه روزانه به بازار تهران و در واقع آمار مجموعه ترددها و ورود و خروج‌ها دو میلیون بار در روز تخمین زده شده بود. نمی‌دانم این عدد چقدر دقیق است اما با توجه به مراجعات مکرر و تراکم جمعیت شاغل در آن محدوده، این عدد چندان دور از ذهن به نظر نمی‌رسد. نکته‌ای که باید توجه کرد، این است که شیوه مدخله و مواجهه با بخش‌های تاریخی و میراثی شهر، بسیار متفاوت از بافت‌های فاقد ارزش تاریخی و میراثی است. مداخلات باید تحت ضوابط میراث فرهنگی باشد و نمی‌توان به

۱۳- منطقه خوش‌آب‌و‌هوای تابستانی- هیئت وزیران- زمین آذری ۱۴- حد اعلای هنر کلاسیک- خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران ۱۵- نامی دخترانه- سازی بادی- کامیابی

۵	۸	۱	۷	۳	۶	۹	۴	۲
۳	۴	۷	۹	۱	۵	۷	۱	۶
۶	۷	۹	۴	۲	۳	۸	۵	۱
۸	۹	۶	۳	۴	۷	۵	۲	۱
۴	۵	۳	۶	۱	۲	۸	۷	۹
۲	۱	۷	۸	۵	۹	۶	۳	۴
۱	۶	۵	۲	۷	۳	۴	۹	۸
۹	۳	۴	۱	۶	۸	۲	۵	۷
۷	۲	۸	۵	۹	۴	۱	۶	۳

۳	۵	۱	۴	۲	۷	۸	۶	۹
۷	۲	۸	۱	۹	۶	۵	۳	۴
۶	۴	۹	۵	۳	۸	۱	۷	۲
۱	۳	۸	۴	۲	۷	۹	۶	۵
۴	۷	۶	۵	۱	۳	۴	۸	۲
۸	۹	۴	۶	۷	۳	۵	۲	۱
۹	۱	۷	۳	۶	۵	۲	۸	۴
۵	۸	۲	۷	۱	۴	۹	۳	۶
۴	۶	۳	۴	۸	۹	۷	۱	۵

● حل جدول ۴۱۹۳

۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۱	۵	۴	۱	۳	۲	۷	۸	۶	۵	۳	۱	۴	۲	۷
۲	۳	۴	۱	۵	۲	۷	۸	۶	۵	۳	۱	۴	۲	۷
۳	۴	۱	۵	۲	۷	۸	۶	۵	۳	۱	۴	۲	۷	۸
۴	۵	۲	۷	۸	۶	۵	۳	۱	۴	۲	۷	۸	۶	۵
۵	۶	۳	۱	۴	۲	۷	۸	۶	۵	۳	۱	۴	۲	۷
۶	۷	۸	۶	۵	۳	۱	۴	۲	۷	۸	۶	۵	۳	۱
۷	۸	۶	۵	۳	۱	۴	۲	۷	۸	۶	۵	۳	۱	۴
۸	۶	۵	۳	۱	۴	۲	۷	۸	۶	۵	۳	۱	۴	۲
۹	۷	۸	۶	۵	۳	۱	۴	۲	۷	۸	۶	۵	۳	۱
۱۰	۷	۸	۶	۵	۳	۱	۴	۲	۷	۸	۶	۵	۳	۱
۱۱	۷	۸	۶	۵	۳	۱	۴	۲	۷	۸	۶	۵	۳	۱
۱۲	۷	۸	۶	۵	۳	۱	۴	۲	۷	۸	۶	۵	۳	۱
۱۳	۷	۸	۶	۵	۳	۱	۴	۲	۷	۸	۶	۵	۳	۱
۱۴	۷	۸	۶	۵	۳	۱	۴	۲	۷	۸	۶	۵	۳	۱
۱۵	۷	۸	۶	۵	۳	۱	۴	۲	۷	۸	۶	۵	۳	۱

● سودوکو سخت ۳۱۹۰

زمان پیشنهادی: ۴۰ دقیقه

قانون‌های حل جدول سودوکو:

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک

تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ

عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا

۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ

عددی نباید تکرار شود.

● سودوکو ساده ۳۱۹۰

زمان پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی

ژاپنی به معنای عده‌های بی‌تکرار

است و امروزه به جدولی از اعداد

گفته می‌شود که به عنوان یک

سرگرمی رایج در نشریات کشورهای

مختلف به چاپ می‌رسد.

				۴			۹
	۸	۲			۶		
		۱	۲				۸
		۴		۸	۹		
۳			۷		۱		۶
			۳	۵		۷	
۹					۵	۲	
		۳				۱	۷
۶			۱				